

ZPRÁVA KOMISE PRO ROZHOVOR O SOUŽITÍ S LGBTQ LIDMI V CÍRKVI

Od 2. zasedání 36. synodu jsme měli sedm schůzí, z toho dvě výjezdni v Pardubicích (jedno dvoudenní v srpnu 2024) a pět online. V říjnu 2024 na členství v komisi rezignovala z rodinných důvodů sestra Jitka Zvánovcová. Do letošního zasedání synodu ji nahradil farář Martin Zikmund. Doplnil v komisi členy, kteří jsou k otázkám žehnání či manželství stejnopohlavních párů zdrženliví.

Komise se dostatečně vyjádřila k otázce žehnání a synod v r. 2024 jí neuložil žádný nový konkrétní úkol. Proto jsme se rozhodli prozkoumat materiály k tématu manželství se zaměřením na otázku, zda by mohlo být možné i pro stejnopohlavní páry. Předložit synodu stanovisko k této otázce je součástí původního pověření komise. Seznam řady materiálů, našich i zahraničních, které jsme postupně prostudovali a referovali o nich v rámci komise, uvádíme v závěru této zprávy.

Kromě této hlavní náplně našich jednání jsme se účastnili společných rozhovorů. Koncem května 2024 jsme na pozvání seniora Západočeského seniorátu ČCE vedli rozhovor na pastorální konferenci v Plzni. Přes názorovou odlišnost účastníků diskuse to bylo přátelské a smysluplné setkání. Další výjezdy a rozhovory vedli jednotliví členové komise v rámci nejrůznějších setkání.

Zajímáme se průběžně o napjatou situaci v Evangelické církvi a. v. na Slovensku (ECAV). Znepokojilo nás konkrétně [Biblicko-teologické stanovisko ECAV na Slovensku k otázkám sexuality schválené synodou ECAV 1. 6. 2024](#), které je velmi kritické k problematice homosexuality. Po dohodě se synodním seniorem Pavlem Pokorným jsme vyzvali výbor SpEK, aby zvážil možnost a podobu podpory evangelickým farářům na Slovensku, kteří s odmítavým stanoviskem vůči stejnopohlavním vztahům v církvi nesouhlasí. Zástupci výboru SpEK a komise se chystají (pravděpodobně koncem června 2025) k setkání v Bratislavě.

Reflektovali jsme loňský Prague Pride. Inspirováni dokumentem Společenství protestantských církví v Evropě „[Gender a sexualita](#)“ (2023) jsme zformulovali text [Etika neshod](#), který následně synodní rada rozeslala do sborů. Navrhli jsme téma „kmetrovství“ časopisu Český bratr.

Opakovaně jsme se vraceli k otázce, co je a není hřích. Shodli jsme se v komisi na tom, že je třeba vyvarovat se jednoznačného označování stejnopohlavních vztahů jako hříšných.

Komise konstatuje, že veřejná a kultivovaná debata k tématu stejnopohlavních vztahů v ČCE probíhá. Přináší do církve hlubší vnímavost, setkávání, vzájemné naslouchání. Prakticky se naplňuje, že spolu žijeme v jedné církvi.

Na základě ročního studia různých textů a rozhovorů dospěla komise k rozhodnutí předložit 3. zasedání 36. synodu následující tři stanoviska:

- 1) Stanovisko k možnosti, aby faráři/farářky ČCE asistovali při uzavírání partnerství stejnopohlavních párů.**
- 2) Stanovisko k otázce, zda i stejnopohlavní páry mohou výhledově uzavírat manželství.**
- 3) Stanovisko nepřijímat v této věci žádné usnesení.**

Tato tři stanoviska vzešla z nesnadného rozhovoru. Vzhledem k tomu, že k nim v komisi byly různé názory, nemůžeme předložit jednoznačné vyjádření. Proto synodu předkládáme tři diferencovaná vyjádření včetně počtu hlasů k jednotlivým stanoviskům, která formulujeme jako doporučení. Uváděný počet hlasů k jednotlivým doporučením vypovídá o názorovém složení komise, ne o váze samotných argumentů.

- 1. Komise doporučuje synodu přijmout usnesení umožňující kazatelům a kazatelkám ČCE asistovat při uzavírání partnerství osob stejného pohlaví formou církevního sňatku.**
(pro: 8, proti: 2, zdržel se: 0)

Odůvodnění: Novela zákona o partnerství, platná od 1. ledna 2025, stanoví, že se na nově zřízený institut partnerství vztahují ustanovení týkající se manželství, pokud zákon nestanoví jinak. Protože zákon nestanoví jinak, je možné uzavřít partnerství před orgánem církve. Z církvi v české ekumeně deklarovala ochotu uzavírat partnerství Starokatolická církev 25. 5. 2024.

Usnesení podporuje společný život dvou lidí, kteří si před Bohem slibují lásku, věrnost a odpuštění bez ohledu na to, zda tvoří pár různopohlavní nebo stejnopohlavní.

Usnesení umožňuje kazatelům a kazatelkám ČCE asistovat při uzavírání partnerství osob stejného pohlaví formou církevního sňatku.

- 2. Komise doporučuje synodu přijmout usnesení, že svazek osob stejného pohlaví může být manželstvím.**
(pro: 7, proti: 2, zdržel se: 1)

Odůvodnění: Boží láska k člověku nás vede jak k tomu, abychom ji Bohu opětovali, tak k tomu, abychom ji projevovali a sdíleli mezi lidmi. Zvlášť nás učí solidaritě s těmi, kdo jsou znevažováni a diskriminováni. Církev tradičně podporuje stabilitu mezilidských vztahů tím, že asistuje při uzavírání manželství. Touto služebností církev poskytuje příležitost, aby se dvojice při vstupu do manželství mohla před sebou navzájem, před svědky, příbuznými a přáteli, před shromážděním bratrů a sester i před Pánem církve veřejně zavázat ke vzájemné lásce, úctě a věrnosti a mohla pro společný život prosit o Boží požehnání. Máme za to, že takový pár mohou tvořit jak žena a muž, tak i dva muži nebo dvě ženy. Státní legislativa sice zatím stejnopohlavním párům neumožňuje uzavřít "manželství", jednání o tom však nadále probíhají. Dosavadní úprava, jež užívá termín "partnerství", neposkytuje stejnopohlavním párům rovnost ve všech právech, ani nevyjadřuje rovnost jejich vztahů se vztahy párů různopohlavních ve společenském chápání. Církev považuje jakoukoli diskriminaci párů stejného pohlaví za nepřijatelnou. Proto deklaruje, že "manželství" mohou uzavřít i stejnopohlavní páry a že jejich svazek je rovnocenný vztahu párů různopohlavních, stejně jako jsou rovnocenné jejich vzájemné závazky.

- 3. Komise doporučuje synodu, aby toto zasedání synodu nepřijímalo žádné usnesení, které se týká stejnopohlavních svazků.**
(pro: 2, proti: 8, zdržel se: 0)

Odůvodnění: S ohledem na udržení křehké jednoty ČCE, zejména v některých oblastech, nedoporučujeme synodu v tomto funkčním období přijímat další usnesení v této otázce.

Komise nakonec synodu předkládá tyto alternativní návrhy usnesení o dalším postupu:

- a) Synod ukládá Komisi pro rozhovor o soužití s LGBTQ lidmi v církvi, aby nadále pokračovala v činnosti k dané problematice.
b) Synod ukončuje činnost Komisi pro rozhovor o soužití s LGBTQ lidmi v církvi.

Petr Pivoňka, předseda Komise pro rozhovor o soužití s LGBTQ lidmi v církvi

Příloha: Seznam diskutovaných témat a materiálů

Manželství/partnerství v perspektivě společnosti a státu

- Důvodová zpráva návrhu novely občanského zákoníku
([Navrh novely Obc zakoniku-2022.pdf](#);
[Navrh ustavniho zakona PROTI manzelstvi osob stejneho pohlavi.pdf](#))

Manželství v proměnách dějin, kultur a tradic, zejména dějin a tradic křesťanských

- encyklopedická orientace k tématu
([EBR_17-2019--Marriage.pdf](#); [EBR_08-2014--Family.pdf](#);
[WiBiLex—Ehe \(AT\)](#); [WiBiLex--Familie \(AT\)](#); a pod.)

Manželství v biblických látkách

- Dokument ČCE 2005 – Homosexualita v Bibli
([CCE dok synodu 2005-Homosexualita v Bibli.pdf](#))
- Dokument ČCE 2010 – Manželství ([CCE kniznice-2010-Manzelstvi.pdf](#))
- referát na konferenci 27. 1. 2024: Jan Roskovec, „Zjevení Božího hněvu“: Poznámky k výkladu Ř 1,18-32 (publikováno v [Teologická reflexe 30/2 \(2024\) 129-145](#).)

Dokumenty sesterských církví k tématu – Společenství protestantských církví v Evropě

- „Již není muž a ženy“ příručka o genderu a sexualitě (vybrané kapitoly k manželství a rodině) ([CPCE 2023 Gender a sexualita.pdf](#))

Dokumenty sesterských církví k tématu – Skotská církev (Church of Scotland)

- Church of Scotland Theological Forum, část 1. & část 2.
([Church of Scotland-Theol Forum 2017-cast-1.pdf](#),
[Church of Scotland-Theol Forum 2017-cast-2.pdf](#))

Dokumenty sesterských církví – tuzemské a zahraniční církve, jejich postoje a stanoviska

- Zahraniční církve, jejich dokumenty a stanoviska
([Zahranicni cirkve-Dokumenty stanoviska texty.docx](#))
- EKD: Žehnání pestré jako duha ([EKD Zehnani pestre jako duha \(prehled\).docx](#))
- SCEAV Stanovisko k homosexualitě 2006
([SCEAV Stanovisko k homosexualite 2006.pdf](#))
- Usnesení Starokatolické církve ze synody v r. 2022
- Usnesení synodu Evangelické církve AV v Rakousku a komentující článek
([ECAV Rakousko-2019-Stanovisko 2.jpeg](#) a [ECAV Rakousko-2019-Stanovisko 1.jpeg](#))

Manželství teologicky a eticky v naší současné diskusi

- Dokument ČCE 2010 – Manželství ([CCE kniznice-2010-Manzelstvi.pdf](#))
- referát na konferenci 27. 1. 2024: Petr Gallus – K problematice stejnopohlavních manželství
([GallusP-2024-Manzelstvi TREF.docx](#))
- koreferát na konferenci 27. 1. 2024: Martin Zikmund – Manželství
([ZikmundMartin-2024-Manzelstvi.doc](#))

Manželství v aktuální diskusi ČCE – vyhodnocení moderované diskuse na webu ČCE

- [Hovořme spolu, navzájem si naslouchejme, hledejme společnou cestu](#) (online příspěvky v diskusi)